

ELGETAKO BARATZE PARKEA: LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO GOMENDIO TEKNIKOAK

Donostia, 2018ko maiatza

SARRERA

Nekazaritza ekologikoarentzat baliabide garrantzitsua da. Horregatik gu, baratzezaleak garenok, lurra zaintzeko eta babesteko erantzukizuna dugu eta ondorioz, egoki ongarrizatu eta erabili beharko genituzke lurrak. Ez bakarrik uzta ederrak jaso ahal izateko, etorkizunean beste batzuk ere lur biziez eta osasuntsuez baliatzen jarraitu daitezten. Honela, herritarrentzako balorezko errekurtso bat izaten jarraituko dute Baratze Parkeek.

Abelur-en laguntzarekin (<http://www.abelur.net/index.php?lang=eu>) parke guztietako lurren analisia egiten du Ekoguneak, bi urtetik behin, eta horien emaitzak eta nekazaritza ekologikoak finkatutako arauak kontutan edukita, Baratze Parke bakoitzari dagozkion **lur emankortasuna mantentzeko gomendio teknikoak ezartzen ditu.**

LURRAREN EMANKORTASUNA MANTENTZEKO GOMENDIO TEKNIKOAK

Lurraren ezaugarri fisiko-kimikoak (azken analisiak: 2017/11/02)

Lur analisiak egiteko orduan, lursail desberdinetako laginak hartu eta nahasten dira; beraz, jasotako emaitzak batzuetan bezala hartu behar dira.

- ✓ Lurraren testura: frankoa da. Horregatik buztinek eta hondarrek lurrari ematen dien onurak batzen ditu lur honek: elikagaiak gordetzeko buztinak duen gaitasuna eta hondarrak lurrari ematen dion porositate maila altua, alegia.
- ✓ pH: 6,9. Neutralitatetik hurbilean dago, eta beraz, elikagai guztiak lurrean modu erabilgarrian topatuko dituzte landareek.
- ✓ Nitrogeno maila oso altua du lur honek.
- ✓ Fosforo eta magnesio mailak ertaina berriz.
- ✓ Potasio maila baxu xamarra du.
- ✓ Materia organikoa: oso maila altua du (%5,51).

Lurraren eboluzioa

2015ean egindako analisen emaitzak, azken egindakoekin konparatuz gero, ondorioztatu daiteke:

- ✓ Lurraren testura: buztin maila jaitsi da zertxobait azken 2 urteotan, hondar maila igoz. Ondorioz, orain dela 2 urteko lurrarekin alderatuz, oraingoa aireztatuagoa dago eta lurra bera lantzea ere zertxobait errazagoa da.
- ✓ pH-a pasa da 6,6tik 6,9ra. Aldaketa ona da: neutralitatera hurbiltzen ari baita pH-a, eta honek erraztuko du landareek lurreko elikagaiak xurgatu ahal izatea.
- ✓ Materia organikoaren maila igo da ere 2 urte hauetan, eta karbonoa eta

nitrogenoaren arteko oreka egokia da. Ondorioz, nitrogenoaren galera gutxi izango ditu lur honek.

- ✓ Elikagai erabilgarrien maila guztiak gora egin dute, bereziki, fosforoarena, oso maila baxua zuena orain dela 2 urte. Une honetan barazki-ziklo batek xurgatu dezakeen baino fosforo gehiago du lur honek, hurrengo sasotako ere erreserbak ditu lurrak.

Sasoian dagoenean lurra landu

Hezetasun maila egokia edukitzea gomendatzen da lurra lantzeko orduan, ez hezeegi, ez lehorregi.

Lurrari karea bota?

- ✓ Hiru urtetik behin kaltzio-zuzenketa arinak egitea gomendatzen da. Horretarako, 2.000 Kg karbonato kaltziko/ha bota beharko litzateke (200 gr/m²), udazkenean edo udaberrian, hilabete oso bat utziz landareak baratzean jarri aurretik. Kaltzio-zuzenketa ez dira kontaktuan egon behar simaurrarekin; beraz, ez lirateke batera bota beharko.
- ✓ Zuzenketa hauek lurra estrukturatuko dute, potasio, magnesioa eta beste katioien erabilgarritasuna hobetuko dute, lurraren emankortasuna hobera eraginez.

Hondarrak ongarri bihurtu

Baratzean sortutako hondar organikoak konpostatu ondoren, baratzean erabiltzea ere gomendatzen da.

Ongarritzatze-gomendioak

- ✓ Atal honetan proposatzen diren ongarriztatze dosiak nekazaritza ekologikoak finkatutako arauak kontutan edukita kalkulatu dira. Gomendatutako dosiak baino gehiago erabiliz gero, inguruko lurrak eta urak kutsatu daitezke, baratzeko landareak kaltetu eta izurriak eta gaitzak gehiagotu. Guzti horregatik, **dosiak errespetatzea gomendatzen da.**
- ✓ Urtero ongarriztatu beharko genituzke partzelak, lur emankortasuna mantendu edo hobetu ahal izateko. Horretarako, material organiko desberdinak erabili daitezke. Txosten honetan 3 aukera desberdin proposatzen dizkizuegu:
  1. Gipuzkoako Konposta hutsa erabiltzea..
  2. Simaur hutsa erabiltzea (aukeran, 5 simaur-mota desberdin).
  3. Gipuzkoako Konposta eta simaurra erabiltzea, erdi eta erdi.
- ✓ Beharreko kopuruak karretila arradetan ematen dira hau da, Bellotaren karretila materialarekin iskineraino beteak, tontorrik egin gabe.

1. GIPIZKOAKO KONPOSTA HUTSEZ ONGARRIZTATU

Antziolako Baratze Parkeko lurak betelane-takoak direla kontutan hartuta, Gipuzkoako Konposta erabiltzea gomendatzen da 2,5 kg/m² dosian, hurrengo lur-analisen emaitzak eduki arte gutxienez (2018ko udazkena). Hauek izango lirateke urtero bota beharreko kopuruak, lursailaren azaleraren arabera:

LURSAILAREN AZALERA	ZENBAT KONPOST KARRETLA ARRADA/URTEAN?
30 m ²	2,5
40 m ²	3,5
60 m ²	5,0
90 m ²	7,5

2. SIMAUR HUTSEZ ONGARRIZTATU

Simaur-motaren arabera hauek dira urtero ongarriztatzeko gomendatzen diren dosiak:

LURSAILAREN AZALERA	ZENBAT SIMAUR KARRETLA ARRADA/URTEAN?				
	ZALDI SIMAURRA (5 kg/m ²)	BEHI SIMAURRA (10 kg/m ²)	TXERRI SIMAURRA (7 kg/m ²)	ARDI SIMAURRA (4 kg/m ²)	OILO SIMAURRA (2,2 kg/m ²)
30 m ²	4,3	8,6	6,0	3,5	1,9
40 m ²	5,8	11,5	8,1	4,6	2,5
60 m ²	8,6	17,3	12,1	6,9	3,8
90 m ²	13,0	26,0	18,2	10,4	5,7

3. GIPIZKOAKO KONPOSTA ETA SIMAURRAZ ONGARRIZTATU, ERDI ETA ERDI ERABILIZ

Gipuzkoako Konposta eta simaurra konbinatu nahi bada lursailak ongarriztatzeko, aurreko 2 ataletan zehaztutako dosien erdiak erabili beharko lirateke.

Beste produktuen erabilera

PRODUKTUAK EDO LANAK	DEBEKATUTA DAGO	ONARTUTA DAGO
Ongarriak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sintesiko ongari organiko guztiak (Europar saltzen diren guztiak) eta produktu kutsatuekin egindako konpostak (lastoak, simaurrak, pestizida eta herbizidekin tratatutako belar eta ongari organikoak). ✓ Prozedura kimikoen bitartez lortutako ongari mineral guztiak (nitrogenatuak, fosfatatuak, potasioak, magnesikoak eta abar). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zizareen humusetik eratorritako ongariak, konpostatutako simaurrak (konpostajea hartzidura aerobikoaren prozesutzat ulertuta), ongari berdeak eta ongi deskonpostatutako uzten hondarrak, eta kutsatu gabeko hondakinekin egindako konpostak. ✓ Jatorri naturaleko ongari mineralak (txikitutako fosfato naturalak, silizeen hautsak, kareharri txikituak, dolomitak eta abar).
Tratamendu fitosanitarioak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Intsektizida, fungizida eta akarizidak eta sintesi kimikotik eratorritako beste pestizida edo produktuak erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Substantzia natural mineral, begetal edo animalienetan oinarrituta sortutako fungizidak (Bordeleko salda, Borgoñako salda eta abar). ✓ Landareekin egindako produktuak (beratzeak, infusioak, egosketak, genuak).
“Belar txarrak”	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Debeekatuta dago edozein sintesiko herbizida kimiko erabiltzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Belar lehiakorren kontrolerako metodo biologikoak erabili daitezke (estaltzaile organikoak, eskuzko jorraia edo erdi eskuzkoa, zapalda sakoneko laborantza).
Hazi eta landareak	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Genetikoki aldatutako edozein mota eta klaseko organismoak (transgenikoak). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nekazaritza biologikotik eratorritako barazki, sustrai, erraboil, tuberkulu eta hazien erabilera. ✓ Produktu horien erabilera, ohiko laborantzetatik etorri arren, produktu kimiko sintetikoekin landu ez badituzte.

Informazio gehiago

Zerbitzu honen inguruan informazio gehiago jaso nahi baduzu, mezu bat bidali ezazu helbide honetara: baratzeparkea@ekogunea.eus